

Universitatea “Dunărea de Jos” din Galați
Facultatea de Istorie, Filosofie și Teologie
Departamentul de Teologie
Str. Domnească nr. 111, 800201, GALAȚI, ROMÂNIA
 Tel.: (+4) 0336 13 01 94; Fax: (+4) 0236 47 21 01
 E-mail: secretar.ift@ugal.ro, Webpage: www.fift.ugal.ro

FIȘA DISCIPLINEI:
ISTORIA ARTEI UNIVERSALE ȘI ROMÂNEȘTI (I)

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „DUNĂREA DE JOS” - GALAȚI
1.2 Facultatea	ISTORIE, FILOSOFIE ȘI TEOLOGIE
1.3 Departamentul	TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	ARTE VIZUALE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	ARTĂ SACRĂ Licențiat în ARTE VIZUALE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORA ARTEI UNIVERSALE ȘI ROMÂNEȘTI						
2.2 Titularul activităților de curs							
2.3 Titularul activităților de seminar							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6 Tipul de evaluare	V	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat					3
Examinări					4
Alte activități (eparhiale: misionar-educăționale, științifice)					-
3.7 Total ore studiu individual	47				
3.9 Total ore pe semestru	75				
3.10 Numărul de credite	3				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	• un nivel de comunicare adecvat și un limbaj teologic (de specialitate) minimal

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs, dotată cu videoproiector și tablă. Filme documentare. Albume.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Se țin seminarii în sălile din incinta Facultății de Istorie, Filozofie și Teologie și în laboratoarele Muzeului Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos, al Arhiepiscopiei Dunării de Jos.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe Profesionale	a. De cunoaștere și înțelegere: - Să cunoască noțiuni și aspecte generale ale artei universale; - Să cunoască elemente particulare ale artei creștine; - Să identifice elemente fundamentale din arta universală, preluate în arta românească. b. De explicare și interpretare: - Să explice și să interpreteze simboluri artistice ale artei universale; - Să studieze modul în care stilurile artistice s-au generat / interferat / influențat / succedat, de-a lungul secolelor; moștenirea artei creștine, din artele precreștine; - Să explice modul de interacțiune a artelor creștine (arhitectură – pictură – sculptură în lemn – muzică – orfevrărie – veșmânt), la nivelul epocilor studiate; - Să interpreteze unele sensuri mistagogice din arta creștină, legate de: simbolistica locașului de cult, semnificațiile teologice-liturgice ale cultului divin aflat în directă legătură cu arhitectura, iconografia, imnografia, miniaturistica, arta manuscrisului și a tiparului etc. c. De aplicare a unor elemente de teorie: - Să dezvolte deprinderi de utilizare a instrumentelor unei gândiri artistice, care se inspiră din capodoperele artei universale; - Să aplice în actul artistic creator / în demersul didactic / în strategii promoționale în favoarea artei, cât mai multe dintre informațiile dobândite prin studiu.
Competențe transversale	- Să conștientizeze efortul creator al marilor artiști ai umanității, din toate epocile și culturile studiate; - Să abordeze o atitudine de continuă învățare, pe parcursul vieții, în domeniul artei universale. - Să aplice elemente culturale însușite în proiecte personale (studii, cercetare, opere de artă) sau în proiecte de echipă (crearea / restaurarea / promovarea unei opere sau a unei zone culturale reprezentative). - Să utilizeze tehnologii moderne (filmări profesionale, holograme, imprimante 3D, programe de focalizare/mărire, aparatură de analiză) în cercetarea și promovarea unor opere de artă din spațiul românesc, ce pot fi prezentate cu succes la nivel european sau chiar global, în context cultural universal.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Să cunoască (teoretic și vizual) cele mai importante date despre cele mai de seamă opere de artă universală (în general), creștină (în special) și românească (în particular) și să conștientizeze valoarea spiritual-patrimonială a acestora, în contextul actual.
7.2 Obiectivele specifice	- Să înțeleagă corect fenomenologia istorică a devenirii / evoluției și involuției artei umanității, diacronic și sincron. - Să fundamenteze doctrinar, corect și complet, argumentativ, arta creștină sacră - inspirată și întemeiată scripturistic și percepută ca tezaur patrimonial ortodox, cu deschidere spre universalitate și cu specific zonal; - Să contextualizeze valorile artei românească, scare și profane, pe coordonatele europeană și universală, cu identificarea unor puncte de convergență și elemente divergente.

--	--

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în studiul disciplinei “Istoria artei universale și românești”: - definirea termenilor; - obiectivele disciplinei; - periodizări; - repere bibliografice.	prelegerea, studiul izvoarelor.	Se stabilesc principiile de lucru și exigențele cursului. Se prezintă principalele enciclopedii, dicționare și alte surse bibliografice de bază, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
2. Artă în preistoria umanității : paleolitic, neolitic, epocile bronzului și fierului (30.000- începutul erei creștine)	Prelegerea, Explicația, Exemplificare - albume de artă.	Lectura unor texte, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
3. Artă egipteană (4.000-cca 1.000 î.H.)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
4. Artă greacă (sec. XI-III î. H.)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
5. Artă romană (753 a.u.q.- sec. III d.H.)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
6. Artă în Asia: India, China, Japonia (2.500 î. H. – sec- XIII d. H)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
7. Artă paleocreștină (sec. I-III d. H.) Artă bizantină (I) (sec- VI-IX)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. Lectură patristică. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
8. Artă bizantină (II) (sec. X-XV)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
9. Artă mezo-americană precolumbiană (sec. X î. H- sec.X d. H)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
10. Artă gotică	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
11. Artă Renașterii (I) (Italia, sec. XV-XVI, d.H.)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă.

	de artă.	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
12. Arta Renașterii (II) (Germania și Țările de Jos, sec. XVI d. H.)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
13. Arta barocă. Iluminismul (sec. XVII-XVIII d. H.)	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
14. Curente în artă, în secolele XIX-XX: neoclasicism, romantism, realism, impresionism, simbolism. Arta secolului XX.	Prelegerea, Explicația, exemplificare – albume de artă.	Se prezintă principalele surse științifice și bibliografice, la temă. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ

Bibliografie:

I. Enciclopedii. Dicționare.

Cios, Irina, „Dicționar de artă”, Editura Meridiane, București, 1995;

Châtelet, Albert; Groslier, Bernardt Philippe, *Larousse. Istoria artei.*, Editura Univers enciclopedic, București, 2006;

Farthing, Stephen și colaboratorii, *Istoria artei de la pictura rupestră la arta urbană*, Editura Rao, București, 2011;

Florea, Vasile și Szekely, Gheorghe, *Mică enciclopedie de artă universală, de la origini, până la anul 1950*, Editura Ars Mundi, București – Chișinău, 2001;

Gombrich, Ernst H., *Istoria artei*, Editura Art, București, 2016;

Lazarev, Viktor, *Istoria picturii bizantine* (3 vol.), Editura Meridiane, București, 1980;

Vătășianu, Virgil, *Istoria artei moderne*, vol. I („Epoca Medie”), Editura Didactică și Pedagogică, București, 1967.

II. Lucrări în volum, cu caracter general :

Bréhier, Louis, *Les basiliques chrétiennes*, Paris, 1907 ;

Dickins, Rosie și Griffith, Marie, *Introducere în artă*, Editura Enciclopedia Rao, București, 2004;

Diehl, Charles, *L'art chretienne primitif et l'art byzantin*, Paris – Bruxelles, 1936;

Mango, C, *L'architecture byzantin*, Paris, 1993;

Năsturel, Petre, *Le Mont Athos et les Roumains. Recherches sur leurs relations du milieu du XIV – ème siècle à 1654*, Institutum Studiorum Orientalium, Roma, 1986;

Runciman, Steven, *La civilization byzantine (330-1453)*, Payot - Paris, 1934;

Teodorescu, acad. Răzvan, *Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești (secolele X-XIV)*, Editura Academiei Române, București, 1974.

III. Lucrări fundamentale, în volum :

Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Învățătura ortodoxă despre Sfintele Icoane*, Editura Basilica, București, 2017.

Dumitrescu, Sorin, *Chivotele lui Petru Rareș și modelul lor ceresc. O investigare artistică a bisericilor-chivot din nordul Moldovei, întreprinsă de Sorin Dumitrescu*, Editura Anastasia, București, 2001;

Dumitrescu, Sorin, *Noi și icoana. 31 + 1 iconologii pentru învățarea icoanei*, Editura Fundației Anastasia, București, 2010;

Evdokimov, Paul, *Arta icoanei, o teologie a frumuseții*, Editura Meridiane, București, 1992;

Grabar, André, *Iconoclasmul bizantin: dosarul arheologic*, București, 1991;

Grecu, Vasile, *Cărți de pictură bisericească bizantină*, Cernăuți, 1936;

Ozolin, Nikolai, *Chipul lui Dumnezeu, chipul omului. Studii de iconologie și arhitectură bisericească*, Editura Anastasia, București, 1998, p. 170;

Ozolin, Nikolai, *Iconografia ortodoxă a Cincizecimii*, Editura Patmos, Cluj Napoca, 2002;

Palade, Mihaela, *O posibilă Erminie arhitecturală. Alcătuirea bisericilor din spațiul ortodox*, Editura Sofia, București, 2004;

Palade, Mihaela, *Iconoclasmul în actualitate. De la "moartea lui Dumnezeu", la moartea artei*, Editura Sofia, București, 2005.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Se prezintă principalele dicționare, enciclopedii, albume de artă și alte surse bibliografice de bază, la temă.	prezentare, explicație;	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
2. Arta în preistoria umanității : analize pe planșe.	prezentare, explicație; proiecție de filme documentare	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
3. Arta egipteană: prospecție în misterul piramelor. .	prezentare, explicație; lucrul cu Dicționare de artă și Enciclopedii; proiecție de imagini;	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
4. Arta greacă: analiza artistică a sculpturii "Venus din Millo".	prezentare, prelegere proiecție filme documentare	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
5. Arta romană: chipul bărbatului roman , în arta antică a bustului și în monetărie.	prezentare, explicații; descindere pe un șantier de pictură, la o biserică ce se pictează în tehnica „fresco”	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
6. Arta în Asia: motive antropomorfe, zoomorfe și fitomorfe în ceramica chinezească din timpul marilor dinastii Qîn, Han și Long.	prezentare, explicații, lectură din literatura patristică, la temă	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
7. Arta paleocreștină. Studiul frescelor din catacombele romane (proiecție tablă inteligentă, analiză).	prezentare, explicații, vizită pe un șantier de pictură – dialog cu un iconar profesionist	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
8. Arta bizantină: mozaicurile de la Ravenna și Veneția (proiecție, analiză)	prezentare, explicații, lectură din literatura patristică, la temă	Proiecție de fotografie. TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
9. Arta mezo-americană precolumbiană: mistere ale templelor incae și mayașe.	prezentare, explicații, lectură din literatura patristică, la temă	Întocmire de fișe de lectură TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
10. Arta gotică: catedrala.	prezentare, explicații, lectură din literatura patristică, la temă	Întocmire de fișe de lectură TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
11. Arta Renașterii (I): studiu pe tablouri de: Leonardo da Vinci, Michelangelo și Rafael.	prezentare, explicații, lectură din literatura patristică, la temă	Întocmire de fișe de lectură TIMP AFECTAT: 1 ORĂ

12. Arta Renașterii (II) : arhitectura nordică.	prezentare, explicații, lectură din literatura patristică, la temă	Întocmire de fișe de lectură TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
13. Iluminismul și influențele sale asupra gândirii umanității.	prezentare, explicații, comparație cu celelate zone artistice ortodoxe;	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
14. Tendințe în arta secolului XX. Abstracționismul. Arta urbană de astăzi. Neo-arte și „estetica urâtului”.	prezentare, explicații, comparație cu celelate zone artistice ortodoxe;	TIMP AFECTAT: 1 ORĂ
Bibliografie: - titlurile indicate mai sus, la curs; <i>Albume de artă;</i> <i>Colecții de foto și artă;</i> <i>Filme documentare.</i>		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Titularul de curs va propune studenților cu întâlniri cu membri ai Uniunii Artiștilor Plastici – filiala Galați, cu pictori – iconari sau zugravi de biserici și cu profesori de desen de la licee și școli din zona Dunării de Jos. Prin dialogul cu acești membri ai comunității artistice se urmărește ca studenții să poată fi încunoștințați asupra exigențelor și cerințelor pieței muncii, în concret asupra nevoilor și așteptărilor angajatorilor în domeniu.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	a. Științifice: Gradul de însușire a cunoștințelor. Asimilarea și utilizarea limbajului de specialitate.	Examen (scris și oral)	65 %
	b. Atitudinale: Modul de implicare la curs, interesul pentru studiu, practica liturgică.		
	c. Aplicative: Capacitatea de a prezenta teme din conținutul cursului și de a le aplica, atât cât se poate, în lucrări practice, la atelier.		
10.5 Seminar/laborator	Implicarea activă în procesul de seminarizare	Referat; Fișe tematice.	35 %
	Capacitatea de a opera cu noțiunile / definițiile / datele științifice dobândite la cursuri și seminarii.		
	Evaluarea argumentelor proprii sau ale altora, pro și contra – în cadrul unor dezbateri.		
10.6 Standard minim de performanță:			
Cunoașterea elementelor generale care compun conținutul științific al disciplinei „Istoria artei universale...” și capacitatea de aplicare a unor elemente de conținut în practica lucrării artistice.			

• Capacitatea dezvoltării unei structuri argumentative, îndeosebi pe teme care presupun dialog, analiză și apologie.

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data aprobării în Ședința Departamentului:

Director DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE

DECAN,